

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja ce
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosc da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosc je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Čerbške njedželske łopjeno

W Budyschinje

9. oktobra 1932

Bauzen

20. njedžela po šwjatej Trojizy.

Matth. 10, 24. Wučomnik njeje pšhes šwjatej Trojizy.

Spodžiwne, kať hušto je tón Knjes tole słowo nałožwať. Tu, hđžež šwjatej Trojizy wučomnikow wuščele, so bñchu jako jeho pókli šwjatej ewangelij pšhipowjedali, jim do přědka praji, so budža jich wuščeměwacž, hanicž, pšhesicžehacž. Njetriebaja šo na tym džiwacž, pšhetož „wučomnik njeje pšhes šwjatej Trojizy.“ Łukasch powjeda Knjesowe pšhirunanje: „Móže tež šlepny šlepemu pucž poľajacž? Njebudžetaj wobaj do jamy padnucž?“ A k temu tón Knjes jako pšhistať: „Wučomnik njeje pšhes šwjatej Trojizy.“ Jako šeleny šhtwórtk šwjatej Trojizy wučomnikam nohi šmyť, jim myšł šwjatej Trojizy poľorneho čžinjenja wukładuje: „Pšhikład šym wam dať, so bñšće tež wy ščžinili, kať ja wam šym čžiniť. Šawěrnje, ja wam praju: Wotrocžk njeje wjetšchi dnžli jeho Knjes, ani póľoť wjetšchi dnžli tón, kiž je jeho póľkať.“ A w jeho póľlednich napominacžnych rěčach po šwjatej wjecžeri, w kotrychž hišće ras wo šwěta hđže rěčži, hišće ras na to poľaja: Wotrocžk njeje wjetšchi dnžli jeho Knjes. Pšhezo šaťo je tale myšł našćeho Šbóžnika pohnuwať.

A nam je džęžwa waźna. Runje w našćim čžažu, w kotrymž mamy šo i wjele nušami, wobčęžnosćemi a parowanjem bėdžicž, mamy w nej wulki trošćt. Kať šmemy, hđž čžemny ja tym Knjesom kłodžicž, šo na tym džiwacž, so mamy čžeže a nuš nješč, hđžež šo njeje Jesuše hinať šćhlo? A prawemu kšhesćansćemu žiwjenju šćhucha, so šmy temu Knjesowi podobni. Kať je wón nuš šnješć, kať dñrbimny tež my nawuťnucž, je šnješč. Kať je wón je pšhewinny, dñrbimny tež my je pšhewinny.

Jesuš je nuš tehle žiwjenja šesnať. Wot kolebki hať do kšhiža. Dñrbišće bñčž hłodny, lacžny, bjes doma, špróžny, hanjenny, pšhesicžehanny — ničžo njebu jemu špušćčene. A

kať to wšćitko šnješć? Wemy, šo je drje kšwalobny kšćhuch šaspěwať, tola wo šrudnym kšćhuchu ničžo šo njepowjeda.

Šhtyrzecž dnjow a šhtyrzecž nožow je w puščžinje šo poščžil. Běšće hłodny, jako špñtowať k njemu pšhistať. Ale ma ša njeho jenož to słowo: Čłowjek njeje žiwny wot kšćhucha šameho — a wošta dale hłodny. Běšće lacžny pšchi Jakubowej šćudnje. Wučomnik bñchu do blišćeho měšćacžka wotešćili. Rošřecžuje šo i tamnej Šamarišćej žónšćej. Šeje dušchu pñta dobñčž, ale nišće njesteji, šo bñ šo napowiť. A jako wučomnik šo wróćwišći jeho napominaju: Rabbi, jěš! jich wotpoľaje: Ša mam jědž poľěšč, wo kotrejž wy njewěščje. Čžišće wšćho parowanje šenišćeho žiwjenja šnješć. Jako něšćto šamošćosćliwje praji: Lišćki maju jamy a ptaťki pod njebjěšami maju hñěšda, ale čłowišći šym nima, hđžež bñ šwoju hłowu poľožil.

Šdñž teho abo tamneho parujemy, kať šmy potom wobužni, šwarimny a wjele hary i tym čžinimny. Wón pak we šwjatej njewotwišćosći po šwojej dróšy čžehnje. Šeho ert wošćanje šmėrom, jeho wóćžko pšhewćelne a jeho wutroba trošćtna. Kať je nam wopišćmo wošćajil, šo bñšmy šćłědžili ša jeho šćopami.

Wuťimny wot njeho! Pawoť je to čžiniť a móže šo wuťnacž: Ša šym nawuťnyť, šebi dacž došč bñčž: móžu ponižny bñčž, móžu tež wñšćki bñčž. We wšćěch wěžach šym kať rošćwucženny, šo móžu šym bñčž a hłoda tradacž, šo móžu došč mēčž a móžu nušu čžerpjeć. Ša wšćitko móžu pšhes teho, kiž mje poľhñli, to je pšhes Šhryšćuša.

A Luther šo druhdy kať je šwojim džěkom šabjera, šo dñrbjachu jeho domjazy jeho nušowacž, šo bñ něšćto k šebi wšć, šo nješć šćhoril. Tež wón wšćitko móžěšće pšhes teho, kiž jeho poľhñli, to je pšhes Šhryšćuša.

Něť je Bóh tón Knjes nať do šwojeje křuteje šćhule wšć. Parowacž a šo wšćdacž teho a tamneho dñrbimny na-

wufnycj. Duž žane šwarjenje a morfotanje! Nješ, šhtož czi Bóh tón Rnjes napołoži! A tež we najwjetejšej šrudžbje sawoštaj pšchi jeho wucžbje! Šdže šteji pižane, so ma bo džeczóm Božim tu na semi derje hicz? Jesuž džěšche po czež-kej cžeri — a wucžomnik njeje pšches šwojeho mišchtra.

Rať pať Jesuž t tajkej njewotwišnosći wot wišitkich nušow dóndže? Dofelž mějesche šnutstowne bohatstwo we wišchěch nušach. Dofelž bē w šwojim šnutstownym tať bohaty, móžesche šwontownje telko parowacj. Njech tež parowasche cželnych potrebnosćow: jeho jědž je ta, so by cžiniť wolu šwojeho njebjeskeho Wótza. Njech tež cžerpjenje jeho nadpadnje, wón ma to najwjetešche, najšbóžnišche šhtož móže cžlowjeť mēc: šjednocženstwo je šwojim wišchedomóžnym Wótzom. Njech tež šmijertne štrožele jeho wobdawaju, wón ja šchizóm trónu a ja cžlowiškej hídže šwojeho Wótza ruzny a ja hubjeńštwom teleje šemje paradis wohlada.

To je wěšte: komuž šu cžělo a šemšte kubla a šwětny lóšcht hłowna wěž, tón dnrbi šo džęńša w škorženju a morfotanju podnuricj. Šhtož pať je bohaty w Bošy, teho njemóže nuša tež džęńšnišcheho cžaša šlemicj a šatłócicj.

Bišopa šenelona šo ras prašchachu, w cžimž potajništvo jeho štajneje špokojnosće leži. Wón wotmolwi: Moje potajništvo w ničim druhim njeleži hacj w tym, so šwojej woczi prawje wužiwam. W šajšchžtuli wobštejnošćach pšchewam, pšchewišchěm druhim pošbėham najprjedy šwojej woczi t njebjekam a pšchi tym špominam na šwoje hłowne džělo: tať do njebjek pšchińdu. Potom šwojej woczi šašo na šemju štajo šej rospominam, šajke wušte mēšćicjzto junu poštrebam, hđny budža mje šhowacj. Potom pohladujo na šwět špóšnamam, šajka šyła ludži je wjele nješbožomnišcha hacj ja šam. Tať nawuťnu, hđže je wěrne šbože namaťacj, hđže ma šastacj wišcha našcha štarosć a tať maľo šamnyšla wnyšche woštanje škoržicj.

Šaj, to je: najprjedy woczi t njebjekam! Njech wišchelašoreho tradamy, najlěpšcheho njetradamy: Božeje dobroty a hnady. To šmny wišchitzy w šwojim žiwjenju pšchezo šnowa šacjuwali. Njeje šwěrnny Bóh nam pšchezo šašo won pucze pošasať, hđžež my šej žaneje rady njewjedžachmy? Woczińcze jenož woczi: tež w cžemnym dole, po kotrymž nětkle šhodžimny, je tón Rnjes pšchi nať. Jeho prut a šij nať wodžitej. Šajka wěštošć dnrbišala nať tola pšches wišchitke wobcžežnosće džęńšnišcheho cžaša pšchesbėhnyć. Wješel a dowěr šo: Bóh je t nami!

A hišćcze wjazny hacj to. Bóh je ja nať — tať šteji pižane nad žłobikom a nad šchizóm. Ša nať šwojeho šyna dla. Šhtož hnadu pyta, móže hnadu namaťacj. Šhtož t Wótzej chze — durje šu wotewřene. Rať šo temu napšchecziwo wišcha šemjka nuša šhubi.

Njejšmny wišchitzy hižom našhonili, tať šo džęń šchěry a špróžny šapocza — potom nam pšchińdže něšajke wulke wješele? A šdobom bē wišcho czežke šabyte pšched wulkim wješeľom. Šlejćze, wulke wješeľe tu je. Mamny Šbóžnika. Šdnyž tole wješeľe t nami wozuczi, šo wišcha wobužnosć šhubi. Šdnyž tole wješeľe t nami ša blidom šyda, potom tež šnadny wobjed šłodži. Šdnyž tole wješeľe t nami pšches džęń šhodži, potom šo maľe nušny wišchědneho žiwjenja nať wjazny nješimaja.

Tuž štarajmy šo najprjedy, so šmny jeho, wucžomnižy! Wucžomnik njeje pšches šwojeho mišchtra — tehodla budžmy šmėrom, hđnyž řeka parowacj. Mišchtr je še šwojim wucžomnikom a njebudže jeho wopuščćicj ani nihđny škomdžicj.

Šamjeń.

Džęń 2. oktobra.

Prešident šindenburg je šmět džęń 2. oktobra šwjecćicj šwoje 85. narodniny. To je žadny džęń hewaf pošchitkownje hižo mjes cžlowjekami a to je žadny džęń mjes mužemi, kotřiz maja tať wulke nadawti řaž šindenburg. Bóh tón Rnjes je to pať jemu špožćit, řaž je jemu w jeho doľhim žiwjenju tať mnoho drugeho wulkeho a wošebiteho špožćit. Wny šo ša to Božu džakujemy, a my Boha prošymy, so chžyt wón wjedniškej žpleho našcheho luda a štata špožćicj, so wón lud wuwjedže je wišcheje rošćory a njejednoty, kotraž je mjes wišchěmi štrachami, w kotrychž šmny, najwjetešchi, a šo jón dowjedže na wěšte, na dobre pucze, po kotrymž móže lud, njech tež hišćcze pšches czeže a prošy, pošstupowacj t nowemu wěrnemu šbožu. Wišcheho wěrneho šboža šaložť pať je wěra do Boha. A šo je tuta wot wišcheho špocžatka we wutrobje šindenburgowej šyđłita a šo je toľodla runje wón pšched wišchitimi tón muž, řiz móže šbožo našcheho luda na tutón wěšty šaložť šaložicj, to špóšnajemy t rynecťow, kotrež je šindenburg šam napšchať a t kotrymž je dobre wuśnacze wuśnat pšched žyšym ludom a žyšym šwětom.

W šwojich dopomnišćach žiwjenja řeczi šindenburg pošny džaka tež wo šwojim štaršchškim domje a praji wo šwojimaj štaršchimaj:

„Wobaj štaršchěj bēšchaj w horzej lubojći t nami šjednoczenaj a škutkowaschaj tať w pošnej pšchesjednosczi ša duchowne a pošćintške wufubľanje šwojich džęći. Wobaj štaršchěj šo prošowaschaj, nam štrowe cžělo a ša škutť šyľnu wolu šobu dacj ja dopjelnyenje pšchibľušćnosćow dužny po puczu žiwjenja. Wonať pať šo tež prošowaschaj, nam dacj to najlěpšche, šhtož štaršchěj dožyła móžetať dacj: Dowěrny pošny wěrny do Boha toľo šnješa a njewobmješowanu lubojć t wótznemu řajej! Šan wjedžešche nať šdobom wot najmłóšćich ľet šem won do žiwjenja šameho a do teho, šhtož w nim je. Wón budžešche w nať w šahrodže a dužny pšchi wufhodžowanju lubojć t pšchiródže, pošasowasche nam řaj a wuczešche nať, cžlowjekow w jich byćju a w jich škutkowanju špóšnawacj a jich šebi wažicj.“

Šohnowanje tuteho praweho pošožneho štaršchškeho doma njeje šacjuť a nješacjuwa jenož 85ľětny šchěđžiwž šindenburg, ale my wišchitzy. Čžim bōle našche štaršchške domy, našche domy taťše, budže tež našch lud taťši — a budže šbožomny!

Njedžela.

W cžašu tych njedželow, kotrež šo wosnamjenjeja t tym, so maja najhubjeńšchu ľicžbu řemšcherjow, je dobre tež t drugih řajow šjawne šłowo wo tutej wěžy šlyšćecj. Šena t badenskich wotřęńnych šynodow je wosjewila namoľwienie ja šwjecjenje njedžele a pšchecziwo wotšwjecžowanju njedžele. W nim řeka:

„Wny towaršćawa, dajće šwojim šobuštawam šhwile a šľadnosće, Božu šľužbu wopnytať. Wišchezo šašo šo pošasa, šo hižo to, šo bē mōžno, něšak něšchto w towaršćawje ša cžať Božich šľužbow cžinicj, młodžinu wabi, šo žyřkwy a jeje pošjadnych pošťajenjow šdalowacj. Wono pať dnrbi tola šašo řekacj: „Njedžela bjes Božeje šľužby njeje njedžela!“

Tutontu namoľwienie: „Wny towaršćawa!“ dnrbišalo jich wjele podobnych ščěhowacj, mjes nimi tež: wny partaje! Řiz njenje: wny štaršchške domy! wny džěľodawarjo! Ale runje tať tež: Wny wulke šastupjeršćawa pošpodaršćawa! wny wnyšćnosće! wny řajne řejmy! W tutym cžašu, řiz t ľutym šoziališćinom wola, řiz pošny šozialneho praščenja, njedžimaja, pať njewjedžo pať nočžyjo, na njedželu a njedžěľšći mēr ša wišchěch a njedžěľbujaja na njedžěľšće džěľo a řaženje njedžele.

Njedyrbjało pať w tutym czaŝu, njed jón njenujemy so-
zialny abo hinať, žyle njemóžno być, jo ŝo njedželu tať džela
— druŝy praja: dželacž dyrbi — kaž na pŝch. nětkole w czaŝu,
hdyž ŝo bėrny ŝbėraja. Se ŝozialneho ŝtejniŝheča dyrbjeli jaŝtu-
pjerjo ratařŝich dželodamarjow a dželaczerjow dozpicž, ŝo džela-
czerjo ŝwoje bėrny druhi džėn, hacž runje njedželu dopořdnja w
czaŝu Božich ŝlužbow, kotryž je tola hewať tať někať ŝawrjeny
czaŝ, ŝbėraja. Njemóžne to njeje; po wŝchelafich pucžach to
dozpicjeŝ.

Al czaŝ dželonjemėerjow je naŝich czaŝ! Džiwajo na to, dži-
wajo na dželonjemėerjow, kotřiz ja žyly tydžėn ja dolhe lėta
njemóžachu ani dnja dželacž, dyrbjało to, jo ŝo njedželu nje-
džela, něŝto być, ŝchtož ŝo ja wŝchėch, ja žyly lud, ja ŝtat ŝamo
wot ŝo roŝumi. Al tole tohodla pŝchihódnje ŝarjadowacž, nje-
mohło nětkole w czaŝu, w kotrymž ŝo telko rjaduje, czežto być.
To je ŝjawne žadanje naŝheho czaŝa!

Al jo tječe ŝtejniŝhečo, i kotrehož ŝo wotŝtronjenje njedžel-
ŝheho džela žada, njenujemy, prajimy: ŝcheŝčijanŝka mėra! Dži-
wajo na ŝozialne žadanje a na dželonjemėerjow njetrjebaŝich
ŝcheŝčijan być a dyrbiŝich tola pŝchihóbowacž, jeli jo moczi a
wuiŝchi maŝich ja nuŝy a brachi, ja tradanja a ŝtrachi, ja njedo-
ŝtatki a ŝchodowanja naŝheho czaŝa a dyrbiŝich žadacž, jo ŝo
njeby mėr njedžele i dželom kaŝyl. Al hdyž něť pŝchi wŝchėm
hiŝheče ŝcheŝčijan ŝy a mėriŝich, jo w Božich poŝtajenjach to
prawo a ŝpomóžne ja czeło a duŝchu je a jo Bože poŝtajenja tola
Boža wola ŝu, je pŝchihóbowacž něŝto, ŝchtož ŝo ŝamo wot ŝo
roŝumi.

Al žyrfej a jaŝtupjerjo žyrťwoje maja tu wŝchu pŝchicžinu,
džiwajo na tuto trojafe, ŝoburėcžecž, ŝobužadacž, ŝobudželacž,
ŝobu doŝonjecž.

Al jo ma wŝcho wojowanje ja njedželu i dobom hić pŝche-
cžowo mnoho druhim kaženjam njedžele, njetrjebamy haŝle wob-
rućicž. Sport je ŝo huiťto doŝeč mjenowat, a towařŝtwa, kiž ŝo
je ŝportom ŝabėraju, ŝu ŝobu mjeŝ tymi, kotrež bėchu i tamnym
namoŝwjenjom mėnjene, — niž jenož něhdže w Badenŝkej, ně
runje tať we Ružizy. — Al potom ŝwėtne ŝabawy a hara, a ŝchtož
tajŝheho a podobneho, ŝchtó chyz wŝcho mjenowacž!

Něŝto pať, jo to hiŝheče pŝchidamy, ŝyŝla žaneho ŝamoŝ-
wjenja nima, ŝchtož je, Bohu budž ŝkoržene, tež w někotrych kón-
cžinach Ružizy waŝchne, jo dozŝla njedželu dželaja, njedžiwajo
na mėŝaz a czaŝ, a jo to džela bur kaž dželaczer, kñjes kaž ŝlu-
žowny, kñjeni kaž ŝlužowna, jo to ŝkoro powŝchittownje džėn toho
ŝnjėŝa, kiž runje tať prawje „džėn cžlowjeka“ rėka, kaža a wot-
ŝwjećuja i dželom.

To ŝhutne praŝchenje czi pŝchihóž: „Kať móže to naŝchemu
ludej žohnowanje pŝchihóž, hdyž wón džela na tym dnju. kiž
tu njeje ŝa dželo, kiž njeje ŝa dželo, kiž njeje dželawy džėn, kiž je
„njedžela“? Al kať móže to ŝchtó wėrnje ŝbožowny a wutrobnje
wjeŝpny być pŝchi njedželŝkim džele?

Niž jeno ŝa ŝkót, tež ŝa cžlowjeka, a to ŝnutŝkowneho a
ŝmottowneho, placzi, ŝchtož ŝežehowazŝy podawoť wući:

Bohoncežaj chyzŝchaj i Wrótŝkawja do Elberfelda jėcž; kóždy
chyzŝiche přėni być. Přėni dyrbjėŝhe to doŝtacž, ŝchtož bėŝchaj ŝa-
džiloj. Žėdžėŝchaj. Kóždy mėjeŝhe 20 žentnarjow na woŝu.
Tón jedny wotpoczowaiŝhe njedželu a njejedžėŝhe, tón tamny
jedžėŝhe džėn wote dnja dale. Ale hlaj, tón přėni dojedžė dwaj
dnjej přėdy do Elberfelda a nimo toho bėchu jeho kony ŝtro-
wiŝhe hacž tamneho, kiž bė bjes njedželŝheho wotpoczinka
dale jė. —

ŝaj ale, je dha ŝcheŝčijanej wŝcho dželo na njedželŝkim dnju
ŝaŝane? Njepraji dha ŝnjėŝ Jeŝuŝ ŝam, jo ŝmėŝich woŝola,
hdyž njedželu do ŝtudnje padnje, wucžahnyć? — Łuť. 14, 5. —

S tutym ŝłowom i Biblije ŝtupi tež raŝ něhdže kñjes ŝwojemu
wotrocžkej napŝchecžowo, kotryž ŝo ŝarjėny, njedželu dželacž.
„Wėŝcže“, wotmohwi wotrocžk, dyrbiŝich woŝola wucžahnyć, hdyž
czi njedželu do ŝtudnje padnje, ale hdyž chze ŝo woŝol na to ŝwu-
cžicž, kóždu njedželu do ŝtudnje padnyć, dyrbiŝich pať ŝtudžėn
ŝamjetacž pať woŝola pŝchedacž!“

Džėn 6. novembra.

Naŝich ŝaŝki konŝistorij poŝajuje w 11. cžiple ŝwojeho ŝakon-
ŝheho kopjena na to, kať wultotnje ŝu wulke ŝhy Ewangelŝkich
je wŝchėch kóncžin wot 17. hacž do 21. ŝeptembra w Rypŝku ŝwoje-
cžike 100lėtny jubilej Guŝtab-Adolŝoweho towařŝtwa. „Tutón
ŝjėd bė wuŝnacže i jeneje wutrobny; i nim wuŝnachu ŝo Ewan-
gelŝny žyŝheho ŝwėta, wŝchėch moriŝchom a powoŝanjom, młodži
a ŝtari i herbŝtawu wėry naŝchich proteŝtantŝkiŝich přėdowniŝkow je
ŝłowom a kėrluŝchom. Džėn 6. novembra dopjėlnja ŝo něť 300
lėť, jo Guŝtab Adolŝ pocžėpi rjėkowŝku ŝmjerėč na Lützenŝkich
honach. Tyžazy a jaŝo tyžazy ŝu w tutym lėcže putniŝkowane
i mėŝtnu, na kotrymž tutón wulki kral ŝwoju duŝchu ŝpuŝheči.
Njeje haŝle trjeba porucžicž, jo ŝo 6. novembra w Božich ŝluž-
bach w naŝchim kraju ŝpomina na ŝmjerėč Guŝtab-Adolŝowu . .“

Wono njemóže hinať być, hacž jo ŝo 6. novembra a do-
žyła w tutym czaŝu — 6 dnjom přėdy je džė tež haŝle reforma-
ziŝki ŝwjedžėn! — ŝpomina na tutoho wulkeho ewangelŝheho krala
a jeho žiwjenje, jeho ŝkutkowanje a jeho ŝmjerėč!

Tuž chzemny to tež cžinicž, a to niž jeno w Božich ŝlužbach,
ně tež hewať w ŝhromadžiŝnach a pŝchi ŝkladnoŝcžach, kaťež ŝu
a niž najpoŝledny domach w ŝwójbje. To budže tež tohodla hižo
muŝne, doŝeč mamy tola 6. novembra hižo ŝaŝo wólbny a jich
telko njemóže pŝchihóž do Božeho doma. Smóžnicž chzedža nam
tajke nadrobniŝhe roŝpominanje wŝchelaŝe male a wulke kñižki,
kotrež kóždemu rad wobŝtara naŝcha ŝerbŝka kñihaŝnja w Bu-
dŝchiny a ŝnadž tež rad kóždy woŝadny duchowny. Al wŝchė no-
winy a cžakopiŝy, kotrež ŝroŝumja, ŝchto nam muŝne a trėbne,
pŝchinyežy tež ja džėn 6. novembra — tež pŝchi wŝhej wólbnej
napjatoŝeči, kotraž drje budže, a pŝchi wŝchėm wólbnynt roŝpiŝo-
wanju a dopiŝowanju, kotrež drje njewuŝtanje, — wėŝcže
wobŝchėrniŝheho je ŝłowom a wobraŝom wo tym, ŝchtož ma nam
tutón džėn prajicž, runje nětkole a runje w tajkim njemėrnynt a
njewėŝtynt czaŝu prajicž.

Tuž budžny tola wŝchitzy mjeŝ tymi, kotřiz tutón džėn 6.
novembra a tež do teho reformažiŝki ŝwjedžėn ŝwjecža, je žyŝej
nutnoŝcžu ŝo podnurjejo do teho, ŝchtož hłuboŝheho a ŝhutneho,
ŝchtož poŝbėhowazeho a wažneho nam jenotliwemu kaž žyŝemu
ludej, dacž chzeť tutej wažnej dnjej! Wny ŝmėjemny žohnowanja
i teho ŝa wutrobu a žyŝe ŝnutŝkne žiwjenje a tať tež ŝa ŝwontne
žiwjenje.

Žyrfej a ŝtat.

Žyrťwinŝke wólbny budža tu a tam, woŝebje w Pruskej.
Žyrťwinŝka wŝchynoŝč we Wrótŝkawju a jeje wjednižy ŝu
ŝjawne namoŝwjenje woŝjewili, napominajo, jo njebychu ŝo tute
wólbny i politiŝu ŝaŝchmjatale. Nė, runje w naŝchim czaŝu, kiž je
poŝny wótreho roŝžadžowanja, je naŝchemu ludej runje žyrfej
jať mėŝtno mėra nuŝna. W žyrťwi dyrbi duch luboŝcže a wu-
jednanja jednocžecž, pŝched Božim woblicžom tyč, kiž ŝu hewať
w ŝwojich wŝchelaŝich mėnjenjach džėleni. „Wny proŝbnynt toho-
dla“, tať rėka w naŝpomnjenym namoŝwjenju po ŝłowje,
„wŝchėch ewangelŝkich woŝadnynt nutrnje, jo bychu pŝchi žyrťwin-
ŝkich wólbach wėdomni byli ŝwojeho ŝamoŝwjenja pŝched Žyrťwu-
ŝom, kiž je jeničŝki ŝnjėŝ žyrťwoje, a jo bychu ŝwoje wólbne
prawo w duchu a myŝli ewangelŝkeje žyrťwoje wuŝonjeli.“

Džen 1. oktobra bě jo 10 lět minyło, jo našch krajny biskop D. Zhmels hwoje nowe a wulzy wažne jastojnstwo nastupi, bjez biskop w tym kraju, kotryž je domišna reformazije a ewangeliske woerh. Njebě ta, jo by, kaž by wischelazb mēnili, hant biskopa byt njeewangeliski, katolski; nē, mamy wožebje w polnōžnych krajach ewangeliskich biskopow a tež ewangeliskich arzbiskopow wot reformazije hem. Ale wšchaf, ja Saksu a Němisku bě tuto jastojnstwo a mjeno něšto nowe. Ale wono bywa bóle a bóle se žohnowanjom ja ewangeliske zyrkwoje. Schtož je hdy našeho krajneho biskopa žyšchal a widžaf, tōn wē, jo je wōn se hwojimi darami a tež se hwojej nadobnej postawu muž ja biskopa powołany. Džafni spomitanu na jeho skutkowanje w našim kraju a nīz mjenje na to, schtož je wōn, žobu mjes wjednikami protestantizma žpleje semje, dofonjec žmēl. Bōh daj jemu hwoju pomoz, hwoje žohnowanje, jo by hwoje wyžofo a wažne jastojnstwo mohł jastawacž Bōhu t czeježi, ewangeliskim t žohnowanju.

Sakski krajny konsistorij je ja tutōn semester jažo stipendij ja studowaznych herbskeje rēcže wupišaf, ja tych, — tak tam rēta, — kotijž chzedža herbsku rēcž donawuŋnyč a jo na to swjasaja, jo po wobstatnych pruhowanjach krajnej zyrkwi poskiežicž ja herbsko-němske farstwa. Prōštwy wo stipendij maja jo hacž do 1. dezembra japodacž; jim ma jo pschipožicž wopišma wo studiju a wo nawuŋnjenju herbskeje rēcže a tohorunja wobtruzenje, jo chzedža posdžischo herbskim wožadnam žlužicž. — So mamy w tu khwilu 10 studowaznych bohohlowow, kotijž chzedža herbsku rēcž nawuŋnyč abo jo w njej wudošpolnicž, žmty psched krōtkim t rosprawow wo herbskim seminarje šhonili. To je licžba, kotruž žmty drje lēdy hdy mēli. Mjes nimi nejžu jenož Sserbja, ale tež Němzy, kīž chzedža našchu herbsku rēcž nawuŋnyč a našchemu ludej w duchownym jastojnstwoje žlužicž. Tuta próža je wšeho džafa hōdna. Schfoda tuž, jo hafle by wšchelafo wožadny, kotrež bēchu hacž psched krōtkim hīšchje herbske, žebi němskeho duchowneho wolife! —

We Württembergskej hiba jo wožebje nowojaposhcholska sekta a wabi ja pschestupjenje se zyrkwoje do sekty. Tuta sekta je tež we Łužicy wot dołhich lēt hem snata a ma na psch. w Budyšinje a wokoło Budyšina hwoj pschiswif.

Sekty maja nētkole hwoj cžaf. Rōžny tajki njemēny a roschorjenja a jahorjenja pokny cžaf, w kotrymž jo pschede wšchem nusa tak abo hinaf jewi, je wuplodžil tež sektiratske hibanja. Gusežischo hacž po prjedawšich lētach pschifhadžeja na wšy wokolonošcherjo a wokolonošcherki sektow a pytaja t jara šrēcžniwey hubu knižki, knihi a cžafopišy pschedawacž, haj nanuŋowacž. Tu pokaze kōždy wožadny, hacž wē, schto chze, hacž tež wē, jo t kōždym pjenježkom, kīž sektam da, haji a podpjera wojowanje sekti pschecžiwu hwojej zyrkwi a pschecžiwu žebi žamemu.

Antikhryst. General Ludendorff pišche w hwojim cžafopišu: „Tuto mjeno „Antikhryst“ je cžestne mjeno ja wšchēch, kīž runje kaž ja chzedža wot žebje a wot luda wotwobrocžicž tamnu nješžapofnu wucžbu“ — mjenujy kšchescžijansku. — S druhimi žlowami: čef generalneho štaba Šindenburgoweho wojnamjenja jo tu žam tak rjez jažo čef generalneho štaba Antikhrystoweho. Pschirunaj t tutym to, schtož „Bomhaj Bōh“ pišafche ja džēn 2. oktobra.

Wschelaf t blifka a dalofa.

— **Njedželu tydženja**, 18. njedželu po hwojatej Trojicy, bē Wōglinf naž na hwojeden swontowneho mižionstwa pscheprožny. Wožada, w kotrež je nēhdy nješapomnity Immiš wjele lēt skutkował a kotraž nētko tam na najdalschey pschedstraži steji, jafitowacž herbsku rēcž a herbske waschne. S pschipož-

dnja Kamjeŋz, to mēsto wyžofo, je hwojimi mōdrymi horami dele do herbskeje hole strowjesche. Tam je psched nēšto lētami herbska rēcž w herbskej zyrkwi wotmjelknyla; ale jeho požledni herbski duchowny, faraf na wotpocžinku Zencž, bē prózy njelutowawšchi pschifhwataf, jo mōhl jažo ras herbski mižionški hwojeden žobu hwojecžil. Sewaf bēšche jo jenož mała horška herbskich duchownych šschla: Nēhduschi Michalski njesprōžny faraf, Budeštecžanski a Nježwacžidlski. Pschemulka tež njebě cžrjōda herbskich wožadnych, kīž žej hīšchje žemšchenje w macžernej rēcži waža, kīž pak cžim nutrnišcho žłowa hwojeho hwojedenšeho předarja, t. fararja Mjerwy t Butež, požluchachu. Tōn na jažožku Ješajy 42, 5—8 Sserbam pschiswola: Nowu lubošč t hwojatemu mižionštwu! Tōnle skutk 1. je Bōža wola; 2. jo štawa w Bōžej mozy; 3. jo štawa hwožtej t žohnowanju. Njech šbudža jeho khutne žłowa w herbskich wutrobach jažo štaru lubošč t mižionštwu mjes pōhanami, kajkaž bēšche junu runje Sserbow dobra khwalba! Na němskim žemšchenju t. faraf Kriecžmar t Drježdžan, duchowny Herrnhutskaje wožadny, na jažožku žłowa t Japoshcholskich skutkow 1, 6—8: „Wny budžecž moji hwožkojo nīz jeno w Jeružalemje, ale hacž do kōnza semje“, pokafa w žiwych wobrašach t Herrnhutskeho mižionštwu, tak žej Bōh tōn Knjes hwojich hwožkow pschihotuje. Žadny wot tychle mužow njeje žam nēšto t temu ščinił. Ješus je w nich skutkował. Schtož jamōh tōn Knjes na tychle ludžoch dofonjecž, to tež na naš jamōže. Čžafajmy tehōdla a požluchajmy na tele Bōže: Budžecž! Na wobēmaj Bōžimaj žlužbomaj zyrkwinški khōr pod nawjedowanjom hwojeho kantora motetu jaspēwa. S wutrobnym džafom ja rjany hwojeden jo, jažo wječorne žmērti padachu, t hoštliwym šarškim domom rosžohnowachmy, t wutrobnym pschecžom, jo chžyl mjes wšeho mižionštwu lubej wožadže kaž nam wšchitkim w cžafach, hōžej se wšchēch štron tak pschecžiwu mižionštwu mjes pōhanami šškaraju, hwoždomnje šbudžil, jo njebychmy namafani byli mjes tymi, kīž drje haj! haj, Knježe! praja, wolu pak hwojeho njebjeského Wōtza njecžinja!

Prōšdniny tu jažo by a džecž chzedža a dyrbja jo wocžerstwicž ja dołhe tydženje šynškeho pollēta. Ale ja wšchelafo šchule a ja jich wjele šchulerjow a šchulerkow je nadobo pschifchlo njelube pschewapjenje. Njesmēja nētkole prōšdninow, nježmēdža domoj, dyrbja w šchulach wostacž a dale wuŋnyč, dofelž je ministerij tak postajil, jo bojo, jo mohla jo trašchaza khorošč žpinalneho šlemjenja dale rosšchēricž. Prōšdniny jo wotštorcža, žnadž žamo tak daloko, jo jo t hodoŋnymi šjednocža. Njech to wēšo džecžom njelube a šaršchim tež, ale špōšnajemy, jo je tu khutnych pschicžinow. Bōh chžyl dacž, jo jo tuta tak štrašchna khorošč bōrny pschewinje a jo jo t tym šaršchim wulka štarošč wo džecž wosmje. Šdžej pak jo šnamjenja tuteje khoroščje pokafaja, tam chžyli šaršchi a pschibušni hnydom lēkaršku pomoz pytacž. Lēkar potom wšcho, schtož nušne postaji.

— **Žistowanje.** Ša 21. p. Tr. (šermušcha) Ž. w R. — Ša 22. po Tr. R. w B.

Samostwity redaktor faraf Wurgacž w Nošacžizach. — Čžifchēž a naklad Šmolerjež knižicžisčecžijnje a knihaŋnje, šap. dr. t wobiv. ruf. w Budyšinje Wuhadža kōždu žobotu a placži schtwōrcžlēmje 108 pjenježtow.

Serbske spěwařske

su na předaň w Serbskej knihaŋni w Budyšinje